

Het heiligenboek

Anselmus van Canterbury *Tom Zwaenepoel*

„Ik tracht niet te begrijpen om te geloven, maar ik geloof om te begrijpen. Want ook dit geloof ik: als ik niet eerst geloof, zal ik nooit begrijpen” (*Proslogion*, 1).

Anselmus wordt in 1033 geboren uit een Lombardisch adellijk geslacht in Aosta. Op zijn vijftiende wil hij in een klooster intreden, maar zijn vader heeft voor hem een politieke loopbaan weggelegd. Op 23-jarige leeftijd trekt Anselmus over de Alpen naar Bourgondië en van daaruit naar Normandië. In 1060 kiest hij voor de benedictijnenabdij van Bec vanwege haar beroemde en degelijke theologenschool. Hier is hij actief als prior, hoofd van de abdijschool en abt. In 1093 wordt hij benoemd tot aartsbischop van Canterbury. Zijn hervormingsdrang en onvermoeibare inzet voor de vrijheid van de Kerk tegenover de Engelse koning leiden tot conflicten en twee verbanningen. Tijdens zijn ballingschap schrijft hij ongehoord boeken, waaronder *Cur Deus homo* (Waarom God mens werd) en een studie over Jezus' menswording en kruisiging als weg van verzoening voor de zonden van de wereld. Als Hendrik I in 1100 koning wordt, kan Anselmus terugkeren naar Canterbury. Controversen met die vorst leiden echter tot nieuwe verban-

ningen (1103-1106). Na zijn terugkeer wijdt Anselmus zich aan zijn bisdom en studies. Hij sterft in 1109. Zijn graf bevindt zich in de kathedraal van Canterbury. In 1494 wordt Anselmus heilig verklaard. In 1720 krijgt hij de eervolle titel van 'kerkleraar'.

Anselmus is een begenadigd opvoeder. Voor hem berust een goede opvoeding niet op tucht en straffen, maar op liefde en respect. Daarom is het zo belangrijk dat opvoeders en leerkrachten hun goedheid en welwillendheid aan hun leerlingen kenbaar maken. Anselmus wijst ook op de betekenis van geduld, liefhebberige belangstelling en persoonlijke binding met de leerlingen. Een schoolopvoeding werpt haar beste vruchten af als er tussen volwassenen en jongeren een vertrouwensband bestaat. Wat je als volwassene aan de jeugd geeft, krijg je in tienvoud terug. Bovendien zijn jonge mensen een verrijking voor de volwassenen en houden ze hen jong. Paus Franciscus formuleert het in zijn homilie van 24 maart 2013 als volgt: „Jongeren brengen ons de vreugde van het geloof en zeggen ons dat wij het geloof moeten beleven met een jong hart, ook wanneer we zeventig of tachtig zijn. Met Christus wordt je hart nooit oud.”

Als monnik en mysticus beleeft Anselmus het kloosterleven als hoogste levensvorm, als een 'paradijs in dit leven'. In zijn geschriften verdedigt hij het geloof door redenering en beklemtoont hij de kracht van het verstand. Zijn stelling luidt: *credo ut intelligam, fides quaerens intellectum*, ik geloof om te begrijpen, het geloof verwijdt het verstand. Het geloof leidt tot nieuw inzicht, het opent de ogen van de mens zodat hij de werkelijkheid kan zien zoals ze is. Anselmus roept op om te geloven met verstand en onze verlangens te vertrouwen. Hij wil de zoekende mens niet ontmoedigen, maar veel meer aanmoedigen omdat hij niet alleen is met zijn verlangen naar een diepere liefde. Anselmus wordt algemeen beschouwd als een van de grootste middeleeuwse theologen en de 'vader van de scholastiek', dat is het ordenen van de leer van de Kerk in een streng systeem. Door rationele argumenten te verzamelen, tegenover elkaar te plaatsen en af te wegen, wordt de 'correctheid' van het geloof zichtbaar.

Anselmus van Canterbury schrijft ook poëtische gedachten die de zuivere kern van het diepmenselijke op meesterlijke wijze beschrijven. In *Proslogion*, 1 bijvoorbeeld lezen we: „Moge ik

jou vol verlangen zoeken, moge ik zoekend naar jou verlangen. Moge ik jou beminnend vinden, moge ik jou in het vinden beminnen.” In een brief aan Gondulphus lezen we: „Hoe zou ik jou ooit kunnen vergeten? Hoe zou ik de gedachten aan mijn vriend uit mij kunnen verwijderen? Hij staat in mijn hart geprent als een zegel in was.”

In de schilderkunst wordt Anselmus van Canterbury afgebeeld als bisschop met de verschijning van Christus of met zijn moeder. Hij is de patroonheilige van de kippenhouders.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

18 oktober, 9 uur, Braambos op VRT één (herhaling op Canvas omstreeks 23.30 uur). Uit dezelfde bron. Abdij Onze-Lieve-Vrouw van Nazareth in Brecht en Priorij Klarland te Bocholt. Wie slechts de buitenkant bekijkt, merkt terecht op dat de abdij in Brecht en de priorij in Bocholt danig van elkaar verschillen. Voor wie zich naar binnen waagt en uitzoekt wat de trappistinnen op beide locaties inspireert, komt echter tot de ontdekking dat beide putten uit dezelfde bron. Als contemplatieven leven hun bewoners in een klimaat van stilte, gesteund op gebed en handenarbeid. De gebedsdiensten, zevenmaal daags, zijn als de ruggengraat van hun bestaan. Het gemeenschapsleven is voor de trappistinnen kracht zowel als uitdaging. Deze Braambos-documentaire volgt het verloop van een dag. Gestart wordt in Brecht, afgerond in Bocholt. Enkele zusters getuigen over hun leven. Rode draad daarbij is dat ze in hun zoektocht naar God zichzelf tegenkomen en worden uitgedaagd almaar meer mens te worden. Daarbij is de figuur van Jezus hun inspiratiebron.

De vrome kudde

Priesterpraat *Ingezonden door Karel Driessens*

Een priester die de gewoonte heeft om enorm lang te preken, ziet tijdens zijn preek een man opstaan en naar buiten gaan. Net vóór de wegzending glipt de man weer naar binnen. Na de mis spreekt de priester de man aan.

– Waarom ging u er tijdens de mis vandoor?

Zegt de man:

– Om naar de kapper te gaan, mijnheer pastoor.

Waarop de priester:

– Maar waarom bent u dan niet vóór de mis gegaan?

Zegt de man:

– Toen was het nog niet nodig, mijnheer pastoor!

Priesterpraat *Ingezonden door Lucia Gilles*

De pastoor in gesprek met het oude vrouwtje:

– Waarom zien we u niet meer in de kerk?

– Mijn jas is te lelijk en versleten, mijnheer pastoor.

– Onze lieve Heer kijkt enkel naar de binnenkant van de mensen, mevrouw.

– Inderdaad, en de voering zit ook vol gaten!

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

grote hoeveelheid harts-tochtelijk	loof-boom gelijk-tijdig	in over-vloed	netwerk plaats in Italië	niets uitge-zonderd plechtige belofte
↳	↓		4	↓
beteuterd mobiele telefoon		adres-kaartje kleding-stuk		8
↳	6	zeep-water gesloten		lidwoord klein onderdeel
step		↓		grote broeikas
afsprakenje bosje haar genees-heer		1	onder-richt vis	7
↳	↓	bloem	↓	smalle strook
deel v.e. mast grote plaats	3	beves-tiging zang-noot	2	vlaakte-maat in orde
↳	↓	rivier in Frankrijk	↓	5
aan-steller			afsluit-middel	9

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

De PUZZELAAR®

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel: **karnemelk**